І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV Ч. 116. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 19-го ЧЕРВНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 19, 1957 No. 116. VOL. LXIV.

НАЙВИЩИЙ СУД СТАЄ НА ОБОРОНУ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗДА на своїй черговій сесії, що відбулася під проводом Головного Судді Ірла Воррена, розглянув низку спірних справ й у вирішенні їх залився рішуче за додержуванням постанов конституції щодо захисту індивідуальних прав. Водночас із цим Найвищий Суд звернувся до екзекутивної влади з вимогою не порушувати в ніякому випадку загарантованих конституцією прав громадянина і не карати людини за її переконання та взаємини і, з другого боку, висловив побажання, щоб Конґрес не надавав своїм комісіям необмеженої і невиначеної конкретно влади щодо переводжування слідства і переслухань. Діяльність цих конґресових комісій є корисна і для уряду і для громадянина, але в ніякому випадку вона не може бути безоглядним вставанням у приватні справи і права одиниці. Ставши на такому становищі Найвищий Суд ЗДА, до якого за урядування през. Айзенгавера увійшло кількох нових суддів, продовжує свою традиційну ролю інтерпретатора й оборонця конституції і загарантованих нею громадянських прав. На своїй сесії Найвищий Суд розглянув, між іншими справу одного з юнійних провідників Джана Т. Воткінса, засудженого за відмову зізнання щодо його зв'язків з комуністами, і вирішив, що Воткінс не був обов'язаний виявляти прізвищ його комуністів. В дальшому Найвищий Суд розглянув справу п'ятьох засуджених комуністів і вирішив їх звільнити від вини і кари з уваги на те, що Закон Смита не передбачає карання за абстрактну пропаґанду в напрямку насильного повалення уряду, але тільки за конкретне намагання здійснити таку мету. У зв'язку з цим американський суд мусітиме розглянути справи ще дев'ятьох комуністів, засуджених теж у зв'язку із Законом Смита. Вкінці Найвищий Суд розглянув відклик Джана Стюарта Сервіса, урядовця державного департаменту, звільненого в 1951 році, ще за урядування Трумана, із служби за його прокомуністичні симпатії. Розглянувши цю справу, судді Найвищого Суду 8 голосами проти 0 ствердили, що Сервіса звільнено незаконно і що для цього звільнення не було вистачальних підстав.

ВЛАДИКА КИР АМВРОЗІЙ ДОВЕРШИВ ПОСВЯЧЕННЯ УГОЛЬНОГО КАМЕНЯ 2-МІЛЬЙОНОВОЇ ШКОЛИ СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Преосвященний Кир Амврозій Сенишин, Екзарх Стемфордської української католицької дієцезії, довершив минулої неділі, 16 червня, врочистого посвячення заложеного тоді угольного каменя під нову школу св. Юра, яку будують при допомозі і при підтримці місцевої української громади Всч. ОО. Василіяни, та яка має коштувати два мільйони долярів. Школа, що матиме все модерне устаткування та в якій зможе навчатись 1.600 дітей, буде готова вже в половині наступного, 1958-го року, і в новому 1958/59 шкільному році наука вже відбуватиметься в новій школі. Для закінчення будови потрібно ще один мільйон долярів і ОО. Василіяни впевнені, що українське громадянство цієї світової метрополії, яке вже досі виявило багато зрозуміння до потреб виховання і навчання своїх дітей в дусі рідного народу і рідної Церкви, поставить цю суму до розпорядження. Врочисте покладення і посвячення угольного каменя почалось походом від церкви св. Юра 7-ою вулицею до 3-ої евеню, опісля 10-ою вулицею до 2-ої евеню та нею до 6-ої вулиці, при якій стоятиме нова, величава школа. В поході, який попереджувала поліція, що здержувала автомобільний рух, взяли участь кругло 1.000 шкільних дітей та тисячі народу, між ними представники багатьох місцевих організацій. На чолі походу йшла оркестра св. Юра, що грала українські марші. Угольний камінь, в який вкладено прочитані під час імпрези українською і англійською мовою грамоти, посвятив Владика Амврозій, виголошуючи при цьому відповідну проповідь. Владика довершив посвячення в асисті всч. о. протоіґумена Коґута і всч. ігумена Засійбіди, обидвох ЧСВВ, та інших місцевих і довколишніх священиків. В урочистостях взяли участь найвищі представники міста.

Міжнародна конвенція заборонить невільничу працю

Женева. — Комісія для справ невільничої праці на теперішньому конґресі Міжнародної Організації Праці в Женеві дійшла до порозуміння в справі проголошення заборони користуватись в будьякій формі працею невільничих рук. Тепер треба, щоб повний склад конференції, на якій є репрезентовані 78 країн, затвердив внески Комісії. Це її рішення має за собою 10-річну історію. Тоді-то перша Американська Федерація Праці виступила з проєктом міжнародної конвенції, яка заборонила б невільничу працю. Щойно теперішня конференція в Женеві дістала згоду СССР і його сателітів на таку конвенцію. Вона має заборонити накладання на людей обов'язку невільничої праці, як кару за політичні провини, чи — то як репресію проти страйків або расової дискримінації, та особливо заборонює користуватись п р и м у совою працею для економічних цілей. Комуністичні країни, заступлені на конференції, з питомим їм цинізмом палко заперечують, наче б в них існувала невільнича праця, зате таврують „невільництво" в колоніяльних посілостях „імперіялістичних" держав. Щоб унеможливити комуністичним делеґатам саботування конференції і протягання її в безконечність обструкційними промовами, рішено, що тільки на писемну вимогу найменше 50 членів конференції треба переводити голосування за поіменним викликуванням делеґатів. Впродовж минулих 10 років окрема підкомісія зібрала була велетенський фактичний матеріял про існування невільничої праці в країнах за залізною заслоною.

ЗДА ГОТОВІ ПОГОДИТИСЯ НА ПРИПИНЕННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ВИБУХІВ ЯДРОВОЇ ЗБРОЇ

МІНІСТРИ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ПРОДОВЖУВАТИМУТЬ НАРАДИ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ

Лондон. — На нарадах Підкомісії Об'єднаних Націй для справ розззброєння явився в понеділок 17 червня ц. р. англійський міністер закордонних справ Селвайн Ллойд і перейняв головування. Водночас заповіджено приїзд до Лондону американського дипломата Джулиюса Голмса, яким має з'ясувати членам НАТО становище ЗДА у справах розззброєння, щоб остаточно розвіяти невдоволення між американськими союзниками з приводу занадто поквапної — як вони кажуть тактики Геролда Стассена, що виявилась в його розмовах з совєтським делеґатом Валеріяном Зоріним. З Голмсом має прибути з Америки також один із генералів із Пентаґону, як військовий дорадник. Один з англійських дипломатів висловив переконання, що наради на Лондонській конференції зайшли вже так далеко, що продовжуватиме їх небавком конференція міністрів закордонних справ, скликана виключно для справи розззброєння. Геролд Стассен, як голова американської делеґації, подав до відома, що становище ЗДА наблизилось до становища інших учасників конференції. Коментатори пояснюють цю заяву так, що ЗДА готові погодитись на припинення тим часом на два-три роки дальших експериментальних вибухів атомової і водневої зброї, при передумові створення на території СССР, Англії і ЗДА контрольних пунктів із відповідними науковими приладами, щоб можна було стежити за дійсним виконанням договору. Совєти вже погодились на ті контрольні пункти, чим уперше в історії СССР вони відступили від принципу, що на совєтській території не може перебувати ніяка міжнародна контрольна комісія. Американська делеґація настоює теж, щоб паралельно з договором про тимчасове припинення е к с периментальних ядрових вибухів, підписати договір про заборону продукування надалі ядрової матерії для цілей зброєння. Совєти є проти того, але закордонні обсерватори в Лондоні не виключають змін їх позиції, коли Стассен представить всі подробиці американського проєкту.

Труман проти договору з СССР про розззброєння

Мілвокі, Висконсин. — Колишній президент Гері С. Труман заявив на пресовій конференції, що він є противником договору з СССР про розззброєння, ак довго Об'єднані Нації не мають своєї поліційної сили, яка обороняла б той договір. Труман сказав, що він в 1945 році в Потсдамі, Німеччина, заключив із СССР аж 32 договори, в тому і один договір про розззброєння та взаємну контролю зброєнь, але Совєти не дотримали ні одного з тих договорів. Труман виступив і проти припинення пробних атомових експльозій, бо говорення про шкідливість радіяції — це „пуста балаканина". Як можна використати атомову енерґію для мирних цілей, коли не будемо робити пробних експльозій. Сонце впливає радіяцію мільйони років, і воно нікому не шкодить.

В Ню Йорку відбулася політична конференція американських приятелів АБН

Ню Йорк. — В неділю дня 16 червня ц. р. відбулася в залі готелю „Вікторія" у Ню Йорку політична конференція Американських Приятелів Антибольшевицького Фронту Народів, в якій узяло участь понад 70 представників різних національних груп, а це: білоруси, болгари, естонці, козаки, лотиші, литовці, мадяри, представники Північного Кавказу, словаки, словінці, туркестанці, українці і хорвати, як теж секретар корейської амбасади в Вашингтоні п. Сук Ґен Юн. В рамцях конференції, що її відкрив представник мадярів п. Карл Андерянскі, відбулися доповіді: д-р Степан Галамай — „Основні завдання Американських Приятелів АБН і зріст антикомуністичних сил у світі", п. Сук Ґен Юн — „Азійська народна протибольшевицька ліґа", п. К. Андерянскі — „Вісім місяців після мадярської революції" і п. Луціл Райхецер (хорват), який говорив про тітоїзм. У висліді конференції схвалено резолюцію, в якій висказані признання головній квартирі Азійської Антибольшевицької Ліґи в Сайґоні (Вєтнам), за її почини в справі створення світового а н т и к омуністичного центру, як теж висловлено сподівання, що незабаром прийде до тісної співпраці між Азійською А н т ибольшевицькою Ліґою і АБН.

Німецькі соціялісти розпочали виборчу кампанію

Бонн. — Західньо-німецька Соціял-демократ и ч н а партія так би мовити, офіційно розпочала передвиборчу кампанію. 15 вересня ц. р. відбудуться в Німецькій Федеративній Республіці парляментарні вибори, в яких соціял-демократи намагатимуться перехопити владу з рук Християнсько-демократичної Унії, що її лідером є канцлер Конрад Аденауер. Лідер Соціял-демократичної партії д-р Еріх Олленгауер виголосив в неділю 16 червня ц. р. в так званій Вестфальській галі в Дортмунді промову до 20.000 партійних членів. Він гостро критикував закордонну політику канцлера Аденауера, закидаючи їй за відому лінію своєї партії — нездібність перевести з'єднання Німеччини. Полемізуючи з духовними католицькими колами за підтримування ними Християнсько-демократичної партії та висловив переконання, що Католицька Церква повинна триматись осторонь теперішньої партійно-політичної боротьби в Німеччині, яка не стосується проблем віри й Церкви. Олленгауер запевнив слухачів, що ні одна вільна держава у світі не відмовить визнання уряду, що його складуть соціял-демократи, якщо вони виграють вибори, та що всі чужі держави будуть співпрацювати з тим соціял-демократичним німецьким урядом.

Японський прем'єр Кіші прибув до ЗДА

Сан Франсіско. — Японський прем'єр Нобосуке Кіші прибув 17-го червня до Сан Франсіско, звідки має відлетіти до Вашинґтону, де буде конферувати з Президентом. На летовищі прем'єр Кіші відмовився скласти заяву в справі американського вояка Вільяма С. Джірарда, якого має судити японський суд за те, що він застрелив японську жінку. Прем'єр заявив, що ціллю його розмов є обговорити важливі життєві проблеми „для Японії і ЗДА" та одночасно „скріпити приязнь між цими обома державами". Прем'єр Кіші був на прийнятті в Сан Франсіско, а 18-го червня мав відлетіти до Вашинґтону літаком през. Айзенгавера, „Колумбіною ІІІ". На привітання прем'єра прибули до Сан Франсіско шеф дипломатичного п р о т о колу Вайлі Т. Бюкенен і японський амбасадор в ЗДА Коічіро А. Сакі.

ЗДА не будуть зменшувати продукції керованих ракет

Квантіко, Вірджінія. Чарлз Е. Вилсон заявив на пресовій конференції, що ЗДА не будуть зменшувати продукції керованих ракет, головним чином далекопростірних, які можна вистрілювати на інші континенти, навіть якби прийшло до заключення договору про заборону пробних атомових експльозій. Секретар оборони ясно ствердив, що ця країна вже має готову нуклеарну зброю, яка може бути вистрілювана понад океани. Перший тип цієї зброї, керована ракета „Атлас", випродукувана летунством, вже дійшла до стадії випробування. Вилсон зібрав вислідки конференції про оборону ЗДА в підсумку заявив, що ЗДА мають тепер найсильніші збройні сили в своїй дотеперішній історії. Ця конференція займалася також справою економіки цієї країни, бо закордонні союзники ЗДА бояться, що найменше заломання господарки ЗДА було б катастрофою для вільного світу.

Президент італійського сенату підготовляє новий уряд

Рим. — Італійський президент Джованні Ґронкі доручив президентові сенату, Цезаре Мерцаґорі, перевірити можливості, яким чином якнайшвидше закінчити теперішню кризу уряду. Вона насправді триває від резиґнації прем'єра Антоніо Сені 6 травня ц. р., бо наступний після нього прем'єр Адоне Золі зрікся зараз після голосування над його програмою, 10 червня ц. р. Він вправді дістав вотум довір'я, але не захотів скористати з нього з уваги на голосуючих на нього також неофашистів. Президент віщої палати і т а л і й ського парляменту, яким є сенат, Цезаре Марґацора, має провірити, чи взагалі можна створити уряд, який спирався би на тривку більшість з-посеред центрових політичних партій. Якщо покажеться, що Республіканська партія, чи права Соціял-демократична партія, не захочуть співпрацювати надалі з Х р и с тиянсько-демократичною партією, найсильнішою, проте без абсолютної більшости в парляменті, тоді президент Ґронкі розв'яже парлямент і розпише нові вибори.

На Мадярщині арештували і звільнили колишнього президента

Будапешт. — У Відні дісталися відомості, промовчані комуно-мадярською пресою, що тому яких три тижні заарештували були на Мадярщині Золтана Тілді, одного з найчільніших мадярських діячів, колишнього президента Мадярщини і члена уряду Імре Нада. Його допитували про подробиці діяльности того уряду Нада за час від 23 жовтня до 4 листопада мин. року, себто від вибуху революції до здавлення її совєтськими танками. Цей допит Тілді потвердив плітки, що комуно-мадярський уряд Яноша Кадара приготовляє показний публічний судовий процес проти Імре Надя й одного з його найближчих політичних співробітників, Геза Лосончі; уряд Кадара арештувавши їх — вислав до Румунії, де вони перебувають під домашнім доглядом. Так само арештовано у Будапешті кол. секретаря кардинала Міндсенті, о. Гезу Лосончі. Однак закордонна преса звертає увагу, що комуно-мадярському урядові не легко рішитися на публічний суд над Імре Надем, бо може вийти незручна ситуація для самого Кадара і можуть ускладнитись мадярські взаємини з іншими державами. Так, наприклад, Кадар був партійним секретарем за Імре Надя, як прем'єра, отже трудно повірити, щоб Надь робив щось без відома і згоди самого Кадара. Так само — процес проти Імре Надя може настороконити Югославію, яка дала політичний азиль для Надя і морально його підтримувала.

Рекордова спека в цілій країні

Ню Йорк. — Вже кілька днів в країні панує рекордова спека, і термометер показує понад 90, а декуди і 100 ступенів. В Ню Йорку 17 червня було 93 ступні гарячі, внаслідок чого в деяких частинах міста треба було обмежувати уживання електричного струму, бо його бракує тому, що охолоджувальні машини дуже багато зуживають електрики. В Ню Йорку 17-ий червень був найгарячішим днем в цьому році і найгарячішим днем в історії того міста. Фабрика Форда в Маґваґ мусіла припинити працю, коли температура дійшла до 94 ступнів. В Шикаґо гаряч доходила до 95 ступнів, а в Лос Анджелес, Каліфорнія — до 100. В Ньюарку, Н. Дж., термометер показував 97 ступнів. Багато осіб захворіло від спеки. В стейтах Небраска і Мізурі внаслідок зливного дощу вилили ріки.

Загальні Збори Українського Спортового Клюбу

Ню Йорк. — Минулої суботи, 15 червня ц. р. відбулися дев'яті з черги Загальні Збори Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку. Збори відкрив голова Клюбу, мґр. Гаврилюк, після чого провід перейняла Президія в особах проф. Жарського, д-ра Михайлова і д-ра Винника. Про працю Клюбу звітували голова мґр. Гаврилюк, секретар п. Качмарський, касир п. Лисняк старший, орґ. реф. п. Григорович, прес. реф. п. Хамуляк та керівники дружин пп. Скоробагатий, Лисняк мол., Костюк та від Контрольної Комісії д-р Одинський. Звіти виявили дуже оптимістичний образ постійного розвитку Клюбу. Клюб гуртує 214 активних членів, в тому числі 44 членів, які вступили в минулім році. В це число не враховано молодь нижче 18 років, десятки з-поміж якої вправляють всі роди спорту й заповнюють надійний доплив до дружин старших спортовців. Про широкі рамки праці Клюбу свідчить повних сім дружин копаного м'яча, в тому три нові дружини доросту. Оборот Клюбу перейшов 14.000 дол. Понад 20 дописів прес. реферанта п. Хамуляка й окрема клюбова газетка, редагована п. Климом, поширювали розуміння спорту далеко поза клюбовим членством. „Королями стрільців" в минулому році були пп. Ґивель і Васильківич. З нагоди 10-ліття Клюбу в 1958 році Клюб сподівається ще більшого поширення свого членства і діяльности та планує, крім ювілейних святкувань, підготову і друк ювілейного альманаху та купно спортової площі в Ню Йорку. Збори закінчилися перевиборами мґра Гаврилюка, вже вчетверте, на голову. У цих зборах взяв участь головний радний УНСоюзу, д-р Ярослав Падох, який вітав учасників Зборів від редакції „Свободи" та від УНСоюзу та торкнувся деяких питань, які є близькими як для УСК так і для УНСоюзу й його органу „Свободи", які підтримують і будуть підтримувати корисну працю наших спортових організацій всіми їм доступними засобами.

Консерватист Діфенбейкер формує новий кабінет в Канаді

Оттава. — Ліберальний канадійський прем'єр Луїс Ст. Лоран зголосив димісію на руки генерального губернатора Канади Вінсента Мессі, який є репрезентантом англійської королеви Єлисавети II. Генеральний губернатор прийняв димісію Ст. Лорана і запросив до себе провідника переможної в недавніх виборах партії Консерватистів — Джана Діфенбейкера, щоб зорганізував новий кабінет. Діфенбейкер обійме уряд прем'єра, правдоподібно аж в п'ятницю 21-го червня, і до того часу буде урядувати Ст. Лоран. Лібералі просили Ст. Лорана, щоб не подавався до димісії, поки його уряд не перепаде в Конґресі, який почне нараджуватися аж в жовтні ц. р. Але прем'єр Ст. Лоран вирішив зрезиґнувати вже тепер. Жадна партія не здобула при виборах більшости, бо консервативи дістали 109, а лібералі 104 голоси на всіх 265 членів конґресу. Щоб втриматися при владі, провідник консервативістів Діфенбейкер мусітиме мати підтримку від якоїсь меншої партії. В політичних колах передбачають і таку можливість, що можуть відбутися восени цього року нові вибори, які дали б котрійсь із двох найбільших партій фактичну більшість. Діфенбейкер вже відбуває конференції з майбутніми членами свого кабінету. Лібералі були при владі 22 роки, і консервативісти мусітимуть перебрати владу при допомозі нових людей, які в більшості не займали визначніших становищ в адміністрації.

В АМЕРИЦІ

● **В районі міста Ст. Луїс, Мо.,** від повені згинуло 14 осіб, а 3,500 осіб мусіли втікати з домів перед водою, яка заливала їхні мешкання. На передмісті Лемей в Ст. Луїс вода залила вулиці до висоти чотирьох стіп.

● **В порті Плимут,** Массачусетс, в неділю 16-го червня около 30,000 осіб оглянуло вітрильний корабель „Мейфлавер II" який недавно прибув до ЗДА з Англії, наслідуючи подорож тих перших „прочан", які 1620 року приїхали були „Мейфлавером" до Америки. Досі той вітрильник відвідало вже коло 50,000. 26-го червня „Мейфлавер II" відпливе до Ню Йорку, де буде цілі літо.

● **У суботу 15-го червня** прибуло до Ню Йорку 19 кораблів, які привезли до цієї країни 10,150 осіб а відпливло з нього порту 12 кораблів, забравши до Европи 17,891 туриста. Це — рекордний рух в цьому порті в половині червня.

● **Фахівці** ствердили, що в „бомбі" у шафі для переховування речей на Пенсилвенійській залізничій стації в Ню Йорку, не було ніякого вибухового матеріялу, а також механізму, що спричиняє вибух. Зовні подібна вона до тих бомб, які підкладав „божевільний бомбувальник" Джан Метескі.

● **Бляшана пушка від пива** спричинила на підземці ВМТ в Ню Йорку коротке замикання електричного струму, внаслідок чого більше як годину не ходили поїзди і 75,000 пасажирів спізнилися, вертаючи з праці до дому 13-го червня.

● **В Ню Йорку** 15,000 осіб відзначило 25-річчя Дейвіда Дубінського на пості голови Міжнародної Спілки Робітників Жіночого Одягу. Дубінський має 65 років. Між промовцями, які вшанували його ювілей, була і вдова колишнього президента пані Ф. Д. Рузвелт.

Обрано нову Управу СУСТА

Клівленд, Огайо. — III Конґрес Союзу Українських Студентських Товариств Америки, що від 13 до 16 червня 1957 р. відбувався в готелі Лейк Шор в Клівленді, вибрав нову управу Союзу, до якої ввійшли: голова — З. Кравець, заступники голови: організаційний — Б. Плюйко, реф. зовн. зв'язків — К. Савчук, культ.-осв. — М. Почтар, допомоговий — М. Доберчак, фінансовий — М. Пришляк; реф. преси — В. Стойко, секретар — Х. Карпевич. Поодинокі комісії очолили: організаційну — М. Голінатий, культ. осв. — Р. Пелеш, стипендійну — Б. Раковський, зовнішніх зв'язків — Н. Вовк. Головою Контрольної комісії обрано М. Багмета, а Товариського Суду Б. Питля.

● **15-го червня** державний секретар Джан Фостер Доллес відзначав 50-річчя праці в дипломатичній службі цієї країни. Президент Айзенгавер вислав йому з цього приводу листа, в якому хвалить свого державного секретаря за його відданість тій праці, яка є йому призначена. Від 1953 року Доллес зробив літаком 400,707 миль, їздивши на різні дипломатичні конференції.

● **Сенатська Підкомісія** Праці зарадила збільшення ціни пошти на 10 відсотків, бо ті ціни не збільшувалися впродовж багатьох років і внаслідок цього був недобір в пошті. Тут — Юрій, Молодо подорожчало на 50 відсотків.

20 липня збереться 4-ий Конґрес Українців Арґентини

Буенос Айрес. (сдо). — В суботу 9-го червня відбулася черґова — і остання в цій каденції — сесія Головної Ради Української Ц е н т ральної Репрезентації в Арґентині. Головував інж. В. Левицький, заступник голови УЦР. Були представлені всі українські національні організації. Засідання, що відбулося в приміщенні Українського Клюбу в Буенос Айресі, пройшло в дуже діловій і симпатично-консолідаційній атмосфері. Вислухавши й обговоривши звіти президії, п е р е д конґресової комісії, Головна Рада УЦР ухвалила затвердити запропоновану дату 20 липня на скликання IV Конґресу Українців Арґентини, що має обрати новий, репрезентаційний орган української н а ц і о н альної спільноти та намітити програму його праці на найближчі три роки. Конґрес збереться в залі „Просвіти" при вул. Солер 5039.

У СВІТІ

● **На запрошення французького уряду** репрезентанти з шістьох закордонних держав прибули у Париж приїхали до Альжиру, щоб з автопсії перевірити ситуацію в тій країні і виробити собі свій незалежний погляд на альжирську проблему. Цими закордонними гістьми в Альжирі є дипломати з Західньої Німеччини, Японії, Індії, Голляндії, Швеції і Уруґваю.

● **Три совєтські підводні човни** переїхали в минулому тижні через Канал Ля Манш під ескортою кількох совєтських винищувачів. В західній пресі були різні здогади про ціль подорожі тієї ескадри совєтських воєнних кораблів, але швидко справа виявилася: вони перепливли через Ґібралтарську протоку і подались в східню частину Середземного моря. Показалось, що всі три підводні човни — призначені для Єгипту в рямцях совєтських доставів зброї Єгиптові.

● **Пілот румунського летунства** втік на військовому одномоторному літаку і, приземлившись на турецькій території, просив дати йому політичний азиль. Він заявив, що коли летів над румунською територією, то обстрілювала його протилетунська комуно - румунська артилерія.

● **Королева Єлисавета II** відзначила з нагоди роковин своїх народин 2,600 осіб шляхетськими титулами та різними медалями. На чолі листи відзначених був ген. Чарлз Кітлі, головний командант англо-французьких збройних сил, що брали участь в осінній виправі проти Єгипту, як також два інші високі старшини з тієї самої виправи — адмірал морської фльоти і маршал летунства. Ці нагороди — це політична маніфестація солідарности з політикою кол. прем'єра Ідена, бо військові фахівці закинули були командантам минулорічного воєнного походу — цілу низку поважних промахів, із яких найбільшим було — програвування трьох днів, під час яких Об'єднані Нації встигли своїми резолюціями спаралізувати всю затію Англії і Франції протиєгипетську акцію.

СВОБОДА — SVOBODA

Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕ ЗАБУЛИ СПОМ'ЯНУТИ

„І, о диво, трупи встали і очі розкрили, і брат з братом обнялися та проговорили — слово тихої любови!" Таким цитатом слів Шевченка попереджено в „Свободі" з 1-го березня 1894-го року репортаж „Совершишася", в якому описується заснування Українського Народного Союзу в вуглекопському пенсилвенійському містечку Шамокін у „день Батька своєї країни" Юрія Вашингтона, 22-го лютого того ж 1894-го року. І цей же цитат настирливо насувався на думку минулої неділі, пам'ятного назавжди для американських українців „Дня Батька" 16-го червня 1957-го року, коли то на Союзівці, мальовничому „шматку України на вільній американській землі", оселі УНСоюзу в Кетскильських горах, відбувались врочисті посвячення і відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові.

Бо й справді. В тому періоді, в якому могло б здаватись, що наша американсько-українська спільнота переживає своєрідну кризу збайдужіння до поодиноких галузей свого життя, як у часописах повторюються все більші докори і жалі про пустки на наших національних імпрезах, як пригадується постійне зменшування пожертв на народні цілі, як скрізь добачається „відчуження" від українського спільнотного життя та збайдужіння до справ України і українського народу, тут, на Союзівці минулої неділі, з'являється понад усі сподівання десять тисяч народу з усього величезного обширу американського континенту між Атлантійським і Тихим океанами та між підбігуновими околицями Канади і Мексиканською затокою, щоб своєю приявністю вшанувати і віддати поклін Генієві і Пророкові Української Нації, Тарасові Шевченкові, з нагоди відкриття його пам'ятника.

Історія американських українців занотувала вже великі імпрези і багатолюдні здвиги, але недільний Шевченківський здвиг своєю масовістю і своїм тривким характером перевищає, правдоподібно, всі дотеперішні. При цьому треба мати на увазі, що здвиг відбувався не в одному чи другому з великих міст і великих українських поселень. Союзівка бо від Ню Йорку віддалена на 100 миль і в її околиці немає жадної більшої громади, що могла б без більшого організаційного труду та без відповідних коштів забезпечити імпрезі відповідну кількість учасників. Але у цьому випадку, виходило б, уже не грали ролі ані простори, ані кошти, ані будь-які можливі невигоди. Десять тисяч народу пішли за покликом своєї крови, своєї душі і свого серця та прийшли, щоб „незлим, тихим словом" спом'янути Велетня Української Нації і перед усім світом засвідчити свою відданість його високим ідеалам, які є вселюдськими ідеалами.

Ледве чи була в нас взагалі, і тепер в зрізничкованому нашому суспільстві зокрема, така імпреза, яка мала б більш соборний і більш „консолідаційний" характер, як Шевченківський здвиг на Союзівці минулої неділі. Дослівно всі генерації, всі політичні партії, всі суспільні групи, всі віровизнання, всі соціяльні верстви були там заступлені, створюючи ідеальну синтезу того, що становить американсько-українську спільноту, основою і хребтом та промотором якої є Український Народний Союз.

У нас часто можна почути нарікання, мовляв, немає кому робити, немає людей, немає осіб з піонерським духом. Всі ці нарікання і підозріння та здогади розвіяв недільний Шевченківський здвиг. Взяти б за приклад тільки Бостонську Союзову громаду, яка із своїми прапорами та транспарентами виїхала з Бостону о 12-ій годині вночі, щоб вранці вже бути з поклоном біля пам'ятника Шевченка. Коли б ми так могли по черзі описати все зв'язане з участю в здвизі всіх учасників, тоді було б більше ніж треба доказів великого патріотизму, ідейности, жертвенности і піонерського духа в наших громадах і серед наших громадян, зокрема серед членства УНСоюзу. Ті, хто з будь-яких причин добачував у нашій спільноті „мертвеччину", міг справді пережити найбільше диво, бо ті, що вони їх могли вважати за „трупів" таки справді „встали і очі відкрили, і брат з братом обнялися та проговорили слово тихої любови" до свого народу, до його минулого та до його змагань за світле майбутнє.

Американські українці не забули спом'янути українського національного Пророка і спом'янули його так, що вписали одну з найсвітліших сторінок своєї історії, скріпивши віру в незглибимий резервуар українських сил та давши всім, своїм приятелям і ворогам та навіть собі самим дуже переконливий доказ на те, що раніше або пізніше таки здійсняться пророцтва Шевченка та що „встане Україна, світ правди засвітить, і помоляться на волі невольничі діти"!

Т. Лиман

ГЛИБОКЕ НЕЗАДОВОЛЕННЯ РЕЖИМОМ

Кремлівська верхівка глибоко занепокоєна виявами незадоволення режимом серед широких кіл населення. Це незадоволення особливо виразно почало виявлятися після подій на Мадярщині і в Польщі. Партійна преса не перестає писати про антирежимні настрої населення. Головну увагу присвячує вона тепер доказуванню, що комуністичний режим є найкращим, боротьбі з „відсталими поглядами" і залякуванню тих, хто відважується в и с л овлювати критичні погляди.

Ректор ленінградського університету Александров говорить про „болючі явища" серед „недостатньо свідомої частини студентів". Біда не в тому, каже він, що деякі студенти висловлюють нездорові думки, а в тому, що на зборах підтримують вони ці виступи, оплескують „гострі, а насправді демагогічні виступи". Александров говорить, що студенти, добре склавши іспити з суспільних наук (марксизм-ленінізм), в розмовах висловлюють думки, якими заперечують марксизм-ленінізм, що його вони так добре знають. У „Молодому Комуністі" (ч. 1) читаємо: „Факти показують, що в деяких комсомольських організаціях, а особливо в студентському середовищі є люди, які висловлюють різні вигадки на нашу дійсність. Їх одиниці, але вони є. Ці демагоги й балакуни, як брудна піна, що спливає на поверхню, використовують наш соціялістичний демократизм для того, щоб оббріхувати його, кидати тінь на завоювання совєтських людей".

Студенти часто ставлять викладачам суспільних наук „гострі питання" (про стан у „братніх" комуністичних партіях), але викладачі їм лише відповідають: „Більше від того, що написано в газетах, ми вам не скажемо". Минулого місяця на зборах письменників у Москві кримський письменник Поповкін заявив: „Я мушу сказати відверто, що нам, письменникам провінції, останні рік-півтора трудно розмовляти з читачами. На багато питань я особисто не можу дати відповіді". У „Партійній Жизні" (ч. 4) читаємо: „Якщо у молодих людей виникають неясні питання, а відповісти на них нікому, можуть ширитися різні кривотлумачення, плітки, а дехто починає пояснювати ці неясні питання з чужого голосу".

Кремлівська верхівка вживає рішучих заходів, щоб придушити антирежимні настрої серед населення, зокрема серед молоді. Взято під партійний контроль комсомольські організації, вирішено ґрунтовно перебудувати виховну та ідеологічну роботу серед молоді. Для цього скликано 7-ий пленум комсомольського проводу, який постановив, що „бойовим завданням комсомольських організацій є наступальна боротьба проти спроб пропаґандистів західньої культури прищепити нашій молоді чужі їй погляди і смаки. Треба активніше викривати антисовєтські, провокаційні чутки та вигадки, давати належну відсіч нездоровим висловлюванням окремих дівчат і хлопців, які не змогли глибоко і правильно усвідомити суть і значення роботи, що її проводить партія для усунення неполадок, породжених культом особи".

Видно, що населення також незадоволене з національної політики. Згаданий пленум комсомолу постановив „ширше розгорнути роботу над вихованням молоді в дусі дружби народів". Проєктується запровадити листування між молоддю різних національностей. Викладачам суспільних наук в інститутах рекомендується підкреслювати, що „ленінські принципи створення СССР, надання широких прав союзним республікам лягли в основу всієї діяльности комуністичної партії і знайшли своє втілення в рішеннях 20 з'їзду КПСС".

Відразу після мадярських і польських подій в національних республіках відбулися партійні пленуми, наради, збори інтеліґенції, письменників. На цих зборах-нарадах робилося все, щоб не допустити ширення вже існуючих антиурядових і антипартійних настроїв і щоб ці настрої не набирали національних форм. Зокрема, в жовтні минулого року пленум ЦК компартії Вірменії постановив, що „ідеєю дружби народів мусить бути перейнята вся робота партійних організацій республіки", і вирішив давати відсіч „всьому тому, що бодай у найменшій мірі може кинути тінь на дружбу народів". Пленум вказав, що „не вірно було б вважати, буцімто питання боротьби з націоналістичними пережитками знято з порядку дня", навпаки, намічається „посилення боротьби". Б. Саркісов, секретар ЦК компартії Вірменії, заявив, що „різними каналами" ворожа пропаґанда проникає з закордону, під вплив якої можуть потрапити несвідомі люди.

Подібний характер мають московські заходи і в інших республіках. Такий стан триває ось уже більше як півроку. За цей час кремлівській верхівці малощо вдалося зробити. Навпаки, в окремих випадках вияви незадоволення посилюються. Наприклад, на травневому пленумі союзу письменників в Москві особи, яких так гостро критикувала преса за їхні твори, відмовились каятись і до цього часу відмовчуються. А деякі письменники навіть продовжують настоювати на своїй правоті. Такий стан пояснюється, мабуть, тим, що партія покищо відмовляється від терору, обмежуючись залякуванням та вимогами підкоритися партійній лінії. Якщо заспокоєння не наступить, партія змушена буде вдатися до суворіших метод опанування ситуації.

БИЙТЕ, КОНІ...

Бийте, коні,
копитами в груди,
Пролітайте за вітром, года.
Хто любив,
загубив — не забуде,
Хто ненавидів —
теж пригада.

Той, хто бився —
посадить калину
Червоницю, китяжницю — яр
І нестиме
в житті до загину
Серця доброго стукіт і жар.

Слів для правди
йому не шукати,
Він товариша
в кривду не дасть,
І земля,
наче страдниця мати,
З ним поділить
журбу і напасть.

АНДРІЙ МАЛИШКО

КОЛИ „РОБОТИ" ЗАСТУПЛЯТЬ ЛЮДЕЙ

На конференції Міжнародної організації праці, яка саме тепер відбувається в Женеві, представники слабо розвинених країн Африки й Океанії висловили неприхований острах перед поступом техніки, яка погрожує заступити по фабриках живих людей механічними апаратами-„роботами". Це не жарти: деякі делеґати, досвідчені діячі робітничого руху, не виключали, що при дальшому поступі техніки діятимуть цілком „завтоматизовані" промислові й інші виробничі заклади, де керівними органами будуть не людські руки, а електронічні „мізки", що контролюватимуть ф у н к ціонування до перфекції доведених машин. Робітничі діячі побоюються зросту безробіття, бо — мовляв — „машина заступить людину". І на цю тему ведеться тепер дуже цікава дискусія на сторінках міжнародної преси, бо це — не теоретична проблема далекої майбутности, не лише потенціяльна можливість, — а дійсно дуже актуальне і цілком реальне питання нашого часу.

Отож фахівці звертають увагу на те, що, хоч безумовно з кожним днем появляються щораз складніші і прецизійніші машини, які облегшують і водночас зрізничковують та вдосконалюють продукцію, — не можна уявляти собі „автоматизації" промислу, як заступлення людини машиною з перекресленням вартости людини для продукційного процесу. Неспокій, який огортає робітничий світ, психологічно зрозумілий. Це неспокій, який завжди огортає людей в обличчі чогось незнаного, у чому вичувається велику силу. Новітня технологія — це могутня сила. Проте, до цього часу вона благодатно впливала на ринок праці і на життьовий стандарт людей у широкому світі. Безумовно, треба сподіватися великих змін. Але це не мусять бути зміни на гірше, бо вони суперечили б логіці дотеперішнього впливу техніки на все суспільне життя народів. Техніка зробила революцію в суспільному житті Европи і частинно Америки в 19-му сторіччі, створивши фабричний промисл а з ним — нову, невідому до того часу — верству міського фабричного пролетаріяту. Та революція була сполучена з численними персональними трагедіями ремісників, які доходили інколи до мистецтва у своєму ремеслі і були цілою душею віддані своїй професії, що становила єдине джерело утримання їх і їхніх родин. Із запровадженням машини, яка почала продукувати підкови, коси, ножі, кухонний посуд, тканини, черевики, одяг і багато-багато інших продуктів, що раніше вимагали праці рук ремісника, — ремісник ставав зайвий. Він не знаходив збуту для свого товару, бо фабричний був дешевший і заливав ринок. Про ці людські трагедії та початки робітничого руху, що об'єднував новопосталий стан фабричних праценаємців для оборони своїх інтересів, існує в літературі 19-го сторіччя чимало архитворів (Гавптмана „Ткачі", соціяльні драми Ібсена, повісті Сінклера). Але з поступом упромисловлювання р і з н и х країн — зростало запотребування на робітні руки. Водночас зростав добробут країн, підвищувалась життьова стопа громадян, ішов розквіт шкільництва та культури в усіх її ділянках. Очевидно, надзвичайно у с к л а днилась економіка, а технологія потягнула за собою розвиток економічних наук.

І так воно може — мутатіс мутандіс — повторитись і тепер. З народженням парової машини теж були песимісти і ще довгі-довгі роки були консерватисти, які вбачали в „залізних смоках" — винахід злого духа. Фантастичні повісті Жюля Верна були окутані тим романтичним чаром, до якого належать елемент таємничости, що її викликає сусідство зі світом духів. Але дійсність перевищила фантазію письменника і, напр., кінематографія перетворилась в окрему могутню ділянку промислу та окрему ділянку культурної творчости. Теперішні песимісти бояться двох речей: масового безробіття і такої надпродукції товарів, продукованих у завтоматизованих фабриках, що настане світова депресія. Але оптимісти відповідають їм перспективами на зовсім нові світи, нові потреби продукції на нові нагоди, з застосуванням донедавна невідомих ще способів запобігання господарській депресії, як наслідку завеликої продукці і накопичення завеликих капіталів. Коли песимісти бояться наступу техніки на робітничий ринок і на нинішню суспільну структуру громадянства, то оптимісти відповідають їм: чи не було б куди гірше, коли б технологія взагалі перестала ступати вперед і прийшла стаґнація в ділянці вдосконалювання і с н у ю ч и х машин та щораз нових винаходів?! Нема сумніву, що цойно тоді настало б потрясення суспільної структури.

Фахівці передбачають, що автоматизація в и р о б н и ц т в а висуне нові проблеми, що їх м у с і т и м у т ь розв'язувати спільно теоретики й практики економіки й технології, працедавці і керівники зорганізованого робітництва. Це будуть проблеми плянування, покращання одних виробів і створення цілого ряду зовсім нових, пристосованих до вищої життьової стопи. Якщо в деяких ділянках виробництва зменшиться кількість робітничих рук, то збільшиться число потрібних досвідчених механіків, техніків, операторів, наглядачів над машинами, плянувальників і адміністраторів. Прийде потреба на перевишкіл, р е о р г а н і з а ц і я шкільництва, створення маси нових виховних закладів для нових життьових вимог. Праця в завтоматизованому промислі вимагатиме іншого типу робітника, іншої його інтеліґенції і знання. Це напевне буде сполучене з численними персональними т р а г едіями, але водночас відкриє нові широкі перспективи молодому поколінню та взагалі молодим людям, для яких час „електронічних мізків" буде цілком нормальним періодом. З а в т о матизований промисл зможе продукувати більше і краще, але й товари повинні подешевшати тоді і зиски продуцента повинні бути більші. Наче автоматично, бо ці справи тісно пов'язані, покращає, а не погіршиться доля працюючого світу. Відпаде конечність виснажливої восьмигодинної праці, так само, як уже відпала була конечність шестиденного обов'язкового тижня праці, і скорочено його до 5-х днів. Вже тепер лунають голоси за скорочення годин обов'язкової праці, так само, як зростають заробітки працюючих. Очевидно, що нелегко прийдеться розв'язати ці нові проблеми у взаєминах між працедавцями і працівниками, так само як і перед державою ускладняться справи вільної і контрольованої продукції та торгівлі. Але люди є на те, щоб розв'язувати проблеми, а вони не „вискочать" протягом ночі і не знайдуть людей не приготованими.

Коли вже тепер технологія „звузила" світ і впливає на міжнародні відносини, скасу-

(Закінчення на стор. 4-ій)

НЕ РЕВОЛЮЦІЯ, АЛЕ... РОЗХИТУВАННЯ

Конґрес російських емігрантів, що відбувся в днях 25-27 квітня ц. р. у Газі (Голляндія) під бундючною назвою „Конґрес за права і свободу Россії", не дав його аранжерам (солідаристам) ні сподіваних успіхів, ані з такою витратою коштів і зусиль організованих газетних відгуків. Прийняла його холодно і без ширших звідомлень російська еміґрантська преса і цілком мало уваги присвятили йому закордонні кореспонденти, позапрошувані масово до Гаґи його організаторами. Журналісти, звичайно ласі на всяку сенсацію, зв'язану з Совєтським Союзом, прохололи цілком до справи так розреклямованого конґресу, особливо ж, коли під час відбування „конґресу" виявилося, що скликає його та сама група російських солідаристів, які восени минулого року з допомогою своїх приватних радіовисилень у Німеччині обіцяли мадярським повстанцям збройну допомогу не тільки Заходу але навіть З'єдинених Держав Америки...

Щоб надати „конґресові" сякого-такого розголосу, його ініціятори й організатори вирішили вдатися до самореклями і розписують тепер панеґірики про цей конґрес в російській еміґрантській пресі (як, наприклад, Н. Самарін у „Нов. Русскому Слові") з другого боку влаштовують читання прочитаних уже на конґресі доповідей і прийнятих резолюцій на різних зібраннях по російських осередках у ЗДА і в Европі. На таких „читаннях" у ЗДА виступають головний доповідач на конґресі проф. І. А. Курґанов і згаданий вище Самарін. У Парижі минулого тижня виступали з такими ж читаннями організатори конґресу Сініцький, Марков, Славінський та інші.

Водночас із цим посипалися протести збоку російських еміґрантських о р г а н і зацій проти самовільного зв'язування їх так чи інакше з відбутим конґресом. Справа в тому, що, хоч конґрес проходив буцімто за принципом індивідуальної участи, його аранжери розреклямували в пресі участь не так осіб, як представників окремих еміґрантських організацій. З проголошених п о в і д омлень виходило, що, крім солідаристів, брали в цьому збіговищі участь такі організації, як Національне представництво російської еміґрації в Німеччині, Об'єднання російських народників, Російське Національне Об'єднання, Союз Боротьби за визволення народів Росії, Центральне Об'єднання Політичних еміґрантів та ін. Тим часом виявляється, що жадна з цих організацій не брала в цьому конґресі офіційної участи. Гостро запротестували з цього приводу такі організації, як Національне представництво російської еміґрації в Німеччині (див. НРС з 28 травня ц. р.) і востаннє Центральне Бюро Союзу Боротьби за свободу Росії, яке водночас із цим рішуче виступило проти нав'язування політичних настанов і напрямних прийнятих газьким конґресом, іншим російським політичним організаціям (НРС з 13 червня ц. р.).

Брали участь в конґресі і п р е д ставники „українських федералістів" в особах Ф. Богатирчука і Демида Гулая, але їх участь поза засіданням у президії конґресу нічим не проявилася.

У висліді всіх нарад, доповідей і дискусій конґрес прийняв дуже характеристичну „резолюцію о народних требованіях данного етапа", в якій з'ясовується, що найважливішим завданням революційних російських еміґрантських сил під сучасну пору є боротися не за повалення комуністичного режиму в Совєтському Союзі, а за проведення певних реформ, що відповідають „требованіям народа", мовляв, такі реформи приведуть до „розхитання" режиму.

Цю резолюцію прийняли інші російські еміґрантські організації не тільки критично, але й насмішками. Вони підкреслюють, що з'ясовані в ній завдання це чистої води „реформізм" і не мають нічого спільного з революційними настановами та методами. У зв'язку з цим російські критики цієї резолюції стверджують, що теперішній комуністичний режим готовий іти на куди більш далекосяжні методи, як „революційні" солідаристи на еміґрації. Критики прийнятої солідаристським конґресом резолюції „о народних требованіях" доказують, що політика „розхитування" к о м у нistичного режиму є на ділі не тільки компромісом з комуністичним режимом, але й разом з тим спробою демобілізації та дезорієнтації російських антибольшевицьких сил, які стоять на позиціях безкомпромісової боротьби з цим режимом і ставлять своєю ціллю його повалення. Дехто з опонентів назвав цей „конґрес" просто „спекуляцією російською кров'ю".

Суперечка серед російської еміґрації з приводу сформульованої в Гаазі „політики розхитування" к о м у ністичного режиму з допомогою тих чи інших внутрішніх реформ у Совєтському Союзі й осуджування цієї політики прихильниками буцімто безкомпромісової боротьби з комуністичним режимом доказує тільки всю розгубленість і нерішучість російської еміґрації в питанні боротьби з большевизмом. Не знаючи, на яку стати і що робити, окремі російські групи обвинувачують одна одну в опортунізмі, прикриваючи водночас свій справжній опортунізм революційними фразами.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗДА

ШЕВЧЕНКО

Річник 6.

(15)

Дам'ян Горняткевич

КРИТЕРІЇ В ОЦІНЦІ МАЛЯРСЬКОЇ СПАДЩИНИ ШЕВЧЕНКА

З тих записок довідуємося, що на повне виготовлення портрету він потребував розмірно короткого часу, іноді навіть ледве декілька днів. Це можна пояснити тим щасливим зворотом подій, що Шевченко міг іноді й на засланні присвячуватися малюванню портретів, на що погоджувалися в рідких випадках його начальники. Бажаючи таким способом допомогти йому віддатися мистецькій праці, вони й самі діставали від нього власні портрети.

Упродовж цілого XIX ст. найвищим досягненням у мистецтві вважалося історичне малярство. Маляр історичних тем мусів бути деякою мірою універсалістом, він мусів стати на вершинах технічних досягнень, далі — мусів бути зразковим портретистом, пейзажистом, у частих випадках навіть декоратором, та дуже добрим знавцем історії. Европейські Академії Мистецтв протягом того сторіччя пишалися катедрами історичного малярства, що їх займали такі майстри, як Маріяно Фортуні в Еспанії, Ернест Мейсоньє у Франції, Карль Пільотті у Німеччині, Ганс Макарт в Австрії, Вацлав Брожік у Чехії, Ян Матейко в Польщі й Василь Верещагін у Росії. Вже ділянка портретного малярства була при тих вимогах дещо знецінювана, а студія краєвидів мала більш допоміжне, а не самостійне значення.

Шевченко, вихований у добрих традиціях европейського малярства, зокрема як учень Брюллова, а згодом Зауервейда, щиро цікавився історичною тематикою й ще під час своїх академічних студій пробував своїх сил у цій приманливій ділянці. До цієї групи належить передусім його офорт „Дари в Чигирині", а відтак композиція „Смерть Хмельницького" в двох варіянтах і декілька нарисів олівцем на ту саму тему, далі „Смерть Мазепи" — ескіз олівцем із написом: „Умирає Мазепа, а коло нього Карл XII", далі „Мазепа і Войнаровський", рисунок олівцем. Як знаємо з проспекту до другої частини „Живописної України", продовженням того запланованого циклу мала бути дальша низка картин на історичні теми, такі, як „Іван Підкова у Львові", „Павло Полуботок у Петербурзі" та „Семен Палій у Сибіру". Шевченкові композиції „Дари в Чигирині" й „Смерть Хмельницького" свідчать про справді поважне зусилля Шевченка основніше присвятитися історичному малярству. В обох цих картинах відчувається — щоправда, — ще деякі технічні й композиційні недоліки, але помітний зате в них дуже поважний підхід до теми й намагання передати глибокий настрій. Майже всі згадані праці були виконані — як згадано вище, — в добі студій Шевченка в Академії Мистецтв і вже це дає нам право висловити погляд, що в дальших зусиллях на цьому полі міг він дати цілу низку високоякісних картин. Шевченко започаткував у нас історичне малярство і вже цим своїм почином має він великі заслуги в історії українського мистецтва.

Шевченко є у нас теж новатором у галузі побутового малярства. Народний побут у малярстві був доволі популярний у Голляндії ще під кінець Ренесансу (типовим представником якого був Петро Брюґель), а в добі барокка поширився ще й на терен Еспанії (в творчості Джуепа Рібери й Бартоломея Мурільйо). Брюґель зображував у своїх картинах життя селян з комічного, якщо навіть не карикатурного боку, селянин був для нього доволі часто навіть персоніфікацією бридоти. В тому часі існував дивовижний погляд, що й сама природа не є джерелом справжньої краси. Брюґель зв'язував ці два світи тісно один з одним і не намагався дошукуватися позитивних вартостей у співжитті селянства з природою. Еспанці дивилися ширше відкритими очима на життя селянських мас, Рібера — це реаліст, людина без злоби й іронії, розумів труднощі життя своїх ближніх, бо й сам колись важко пробивався крізь життя. Так само в образах Мурільйо щезає чинник сарказму й іронії, а заступає його любов до людей, проповідування добра й краси. XIX вік увів повну зміну в поглядах на ролю хліборобських мас у суспільному житті. Найбільшу заслугу на цьому полі внесли французькі малярі, передусім Жюль Бретон, а далі група барбізонців, до якої належали Каміль Коро (1796-1875), Теодор Руссо (1812-1867), Жан Міле (1814-1875) й інші. В селі Барбізоні коло Фонтенеблью постала малярська колонія, створена групою мистців, які постановили покинути великоміський гамір та серед природи шукати ідилічного спокою, щирих людей і правди. Саме вони дали згодом почин до створення нового напрямку в мистецтві, яким був імпресіонізм, напрямку, що відіграв таку важливу ролю в плеканні нових мистецьких вартостей. Барбізонці звеличували в своїх творах працю хлібороба відкривали перед глядачами його незіпсовану, щиру душу і в признанні за його важкий щоденний труд виявляли йому свою вдячність. Самозрозуміло, що цей напрям у малярстві з своїми ідеалістичними тенденціями міг розвинутися тільки на заході Европи, а не на сході, де в той час існувало ще повне поневолення селянина — кріпаччина й заторкування того роду тем було зовсім непопулярне.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„БРЕХНЯ МАЄ КОРОТКІ НОГИ"

Дозвольте спростувати слідуючу непоінформованість автора, зрештою, добре написаної статті: „Брехня має короткі ноги" („Свобода", ч. 108), п. Івана Костюка, який м. ін. неправильно приписав Максимові Рильському, що він, а з ним московські редактори і перекладачі журналу „USSR" „вкрали авторство „Кам'яного Господаря" в Лесі Українки та причепили його Пушкінові", авторові твору „Кам'яний Гість". „Кам'яний Господар" Лесі Українки — це тільки українська версія відомого сюжету світової літератури (Дон Жуана) і ще до появи твору Лесі, що, зрештою, визначається, як пише проф. В. Радзикевич, оригінальністю і продуманістю", був опрацьований такими світової слави письменниками як Мольєр, Корнейль, Байрон і в тому числі теж... Пушкін.

М. Семчишин

Шикаго, Ілл.

Р. Завадович

ПЕРЕДВАКАЦІЙНІ МІРКУВАННЯ

Починаються вакації. Молодь готується до відпочинку, а батьки обмірковують складну проблему: як влаштувати дозвілля дітей, щоб воно принесло фактичну користь, а не стало зайвою витратою часу. Бо ж відомо — відпочивати треба раціонально, не забуваючи, що дозвілля — це не безділля.

До таких ділянок, що вимагають „направи", належить, між іншим, знання рідної мови. На вакаціях, де б це не було, чи вдома при батьках, чи в оселях і таборах під проводом виховників, наші діти мають нагоду більше розмовляти й думати по-українському, співати пісні, збагачувати запас слів та закріплювати мовні навички. Але цього замало. Осяги дітей будуть марні, якщо ми обмежимо їх до засвоєння рідної мови тільки в домашньому та вузькому товариському обсягу. Велику помилку роблять батьки, які вдовольняються тим, що їх діти вдома „зовсім 'добре" говорять українською мовою, отже, мовляв, дальші заходи непотрібні. Проте, домашні умовини сприяють лише частковому засвоєнню словництва і мовних зворотів, що відносяться переважно до конкретних предметів і фактів з близького довкілля та мають вузько-практичне застосування. Коли ж дитині треба висловитися більш абстрактно, коли від розмов про дім, друзів чи розваги їй треба перейти до складніших тем, вона стверджує, що не вміє висловитися, бо їй бракує відповідних слів і понять. Це розбуджує в неї нехіть до мови з усіма дальшими прикрими наслідками, що їх маємо нагоду спостерігати на кожному кроці.

Цьому запобігти може вчасне ознайомлення дитини з українською грамотою та з лектурою, з дитячою книжкою та журналом. Лише при допомозі друкованого слова може батько й виховник збагатити запас слів дитини так, що вона в розмові буде почувати себе певніше і не буде лякатися „незрозумілої" рідної мови. Не маючи основних перешкод під оглядом мови, вона залюбки буде вглиблюватися у зміст, в ідею твору, закріплюючи свої мовні навички, а разом з тим розбуджуючи любов до рідної мови. Усі погоджуємося в тому, що наше молоде покоління, переймаючи по батьках створені ними надбання, мусить видати з себе повноцінних учителів, священиків, журналістів, письменників та взагалі людей різних професій, які добре знатимуть також українську мову, щоб усі інші члени спільноти мали від кого вчитися. Підготувати цю провідну верству можемо тільки при умові, що вона вже змалку буде як слід ознайомлена з рідним друкованим словом, яке одиноке має можливість дати їй потрібне мовне знання. Без культу рідної книжки, без повсякчасного впливу українського друкованого слова на молодь, без того постійного „мовного підсоння", в якому вона повинна виростати, не вийдемо поза стан якоїсь жалюгідної півграмотности, від якої нема користи ні одиницям, ні збірноті.

Очевидно, на україномовну освіту не треба дивитися, як на якусь відокремлену ділянку знання, яка йде врозріз із рештою виховання. Борони Боже! Це ж уже віддавна відома істина, що знання кількох мов, крім „крайової", не послаблює, а виходить на користь освіті й вихованню молодої людини, сприяє її інтелектуальному розвиткові, розвиває її духові сили і робить її ще ціннішою одиницею суспільства й народу. „Америка сьогодні більше, як будь-коли, потребує громадян, що знають мови", — заявив командант військової школи в Монтерей. „Зберігайте живою свою мову і традиції!" — закликає канадійських громадян українського роду спікер федерального парляменту в Оттаві Вудуїн.

Чи не приходить нам, шановні батьки, на думку ця „мовна проблема", коли ми думаємо про раціональне використання вакацій нашими дітьми? Адже це не припадок, що „Веселка" друкується також під час вакацій, щоб бути разом з дітьми і приносити їм спеціяльно підібраний розваговий літературний матеріял. Не забуваймо, що діти читають не тільки з обов'язку, але й для розваги. Тому читання (і слухання) української книжки чи журналу повинно стати одною з форм вакаційних зайнять і відпочинку. Українська бібліотечка повинна займати почесне місце в кожнім нашім домі, в кожній виховній установі, вакаційній оселі чи таборі. Її треба використовувати всіляко, поєднуючи корисне з приємним і прямуючи до того, щоб призвичаїти дітей любити рідне слово, збагачувати індивідуальну мову і створити той поміст, що веде нашу молодь до пізнання культурних надбань її предків та до скарбниці вселюдських ідеалів.

„Завоювати майбутність поможе нам книжка і тільки книжка!" — кликав наш видатний літературознавець Сергій Єфремов. До цього хочеться додати: куди докотимося без рідної книжки, кожний може легко собі уявити.

Хто з українських батьків і виховників не візьме цього до уваги, не постарається придбати й використати рідне друковане слово під час вакацій, той напевно не розв'яже найважливішої точки того відповідального питання, яким є доцільне і розумне використання дитячого дозвілля в наших умовинах.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

Свято матері

Автор цих слів назагал знаходить мало даних на те, щоб містові свого побуту виписувати похвальні гимни. Але цим разом таки треба виписати.

Що таке в Клівленді сталося? Власне кажучи, нічого особливого — Союз Українок Америки (Відділи 30, 33 і 60), при співпраці місцевого СУМА, в Народному Домі Свято Матері влаштували. І то без якоїсь вишуканої програми (поза виступами юного СУМА, більшість виконавців могла брати глядача за серце тільки бравурою наших найменших).

А все ж було на тому святі 19 травня, багато, цілі наруччя, радісного, будуючого! Найважливіше з усього: багато молоді. Понад шість десятків дітей з Дитячого Садка 33 Відділу СУА, учні з Рідної Школи, з парафіяльної школи, з Пласту й СУМА своїми віршами, співами й танцями створили на сцені барвистий фільм, над яким можна покласти напис: „Цвіт України і краса". А з залі до юних виконавців на сцену неслися голосні брава і тихі зідхання заздрости їхніх ровесників і ровесниць, що під опікою своїх батьків і рідних „робили публіку".

В такій, майже на 100 відсотків рідній, — вірніше: родинній — атмосфері, де єдиним мірилом вартости є серце глядача, не може бути й мови про якісь недомагання виконавців, чи провал програми. Коли 3-літній хлопчина непрограмово виступив на сцену з дівчинкою й почав говорити з нею її вірш, а атлетична „чорна ляля" ззаду недемократично схопила його за горло (щоб замовк!) — заля трясласся від брав і щирого реготу.

І ще один козир: свято відбулося майже без промов. З чотирьох прелеґенток три, як голови своїх Відділів СУА (Катерина Мураль — від 30-го Відділу, Марґарет Рутинська — від 60-го а Михайлина Ставнича — від 33-го) тільки склали короткі привіти, чи подяку, а пластунці Дарці Воднар (яка може правити за живу ілюстрацію гасла „В здоровому тілі здорова душа") 10 хвилин вистачили на з'ясування і суті й філософії „Дня Матері" — ще й на оду до української матері, від світанку нашої історії й по сьогоднішній день!..

Програма почалася „від яйця": 3-4-річні учасниці (в тому 2 учасники) Дитячого Садка — чи радше „Передсадка" — з 33 Відділу СУА (виховниці: Леся Ковальська й Степанія Хома), ще замало „звукові", щоб можна вухом виловити сенс їхніх віршів і збірних рецитацій, — зібрали рясні брава за свою гагілку про „мак і котиків". Потім пішла в хід, переплітана вокально-хореографічними „пунктиками", безконечная декламацій, (в якій Ваш слуга загубив виступ власної доні). А коли глядачі гадали, що програмі кінець — на сцені виросла струнна (мандоліново-ґітарна) оркестра Юного СУМА (праця Ю. Іванеґи) й, так собі, без дириґента, втяла декілька маршів-пісень, що в заслуханої залі око побіліло!.. А потім на сцену вскочили дві з половиною десятки юних сумівців-сумівок, і сцена закрутилася-завертілася барвистою растелліядою українського народного танцю (інструктор Віктор Богуславський). То вже був контакт з юним мистецтвом — суб'єктивізм серця міг сміло ховатися за пазуху, а на його місце виступити міг строгий об'єктивізм критики!..

Чи треба багато говорити, як сприйняла імпрезу дітвора з глядацьких лав? Майже все, що жило, домагалося, щоб їх негайно записати на курс народних танців, чи гри в оркестрі.

Свято закінчилося знову виступом найменших з дитячого садка, які перед образом Богоматері склали квіти. Ці діти нічого більше не сказали до залі, але коли б могли — напевно просили б громаду: „Залишіть велику політику й великі бизнеси, коло нас зробите більші! Залиште, чи обмежіть свої академії, які нам ще, а вам уже не багато поможуть! Робіть імпрези нам і з нами — бо це найкраще виховає нас! Будьте з нами, тоді ми будемо з вами, такими, якими нас хочете мати — ваші!"

оНо

Филаделфія, Па.

Збори Відділу Об'єднання Ветеринарних Лікарів

Річні Загальні Збори Об'єднання Американсько-Українських Ветеринарних Лікарів, Відділ-Филаделфія, відбулися 18 травня ц. р. в приміщенні Українського Горожанського Клюбу. Збори відкрив голова Відділу д-р Е. Гіль, пом'янувши тих, колеґ, що відійшли від нас протягом минулого року, однохвилинною мовчанкою. Зборами проводила Президія (д-ри Раставецький, Курилас і Телішевський), на руки якої вплинули привіти від Головної Управи з Шикаґа, Редакційної Колеґії Листка, деяких колеґ з терену, а особисто зложив привіт д-р Телішевський від колеґ з Вінніпеґу. Прослухано звітів голови і секретаря Відділу. Управа Відділу осягнула певні успіхи на організаційнім, внутрішнім, допомоговім полях діяльности і назовні. У зв'язку з дальшою реорганізацією, керованою департаментом рільництва деякі колеґи пошукували кращих місць праці і ця мандрівка ще сьогодні не припинилася. Дійсних членів — 37, з того працює по званні 31, з нечленів два працюють по званні, а два ні. Деякі колеґи осягнули званеві успіхи, що проявилися в авансах, здобуттю права практики, усамостійненню та нострифікації дипломів. Це явища вповні позитивні, яким в противагу можна згадати тих членів відділу, які є зайняті при фізичній праці.

Організаційна праця проявлялася в в тім, що протягом звітового року улаштовано два реферати „Про везикулярні недуги тварин" д-ра Гелети і „Канадійський спосіб зарізу тварин" д-ра Наумика. Безперервні заходи Управи в справі визнання деяких дипломів не у всіх випадках увінчалися успіхом. Департамент Рільництва визнав липські дипломи, і це дало можність деяким членам улаштуватись на званеву працю, справа визнання дипломів ветеринарного факультету УТГІ остає майже безнадійна. Існують можливості розв'язати цю квестію, треба однак шукати інших доріг, як досі.

Четверта Зустріч вет. лікарів, яка відбулася минулого року в Вашинґтоні, причинилась до нав'язання контакту з громадянством, закріпила товариські зв'язки, дала змогу виявити себе організаційно і потвердила готовість допомагати колеґам (зібрано 84 дол. для колеґ в Европі). На допомоговому відтинку праці Управа знову прийшла з допомогою колеґам в Европі і допомогова акція для рідні по померлому товаришеві дала суму 175 долярів.

На зовнішньому відтинку треба відзначити, що відділ у Филаделфії був не тільки рушієм, але практично перевів справу участи в З'їзді кол. Високошкільників м. Львова. В З'їзді взяло участь 15 колеґ, деякі з дружинами, так, що було всіх 25 осіб. На виставці були знімки зі збірки Редакційної Колеґії і особистої кол. Ґелети. Вповні будуючо випала початкова співпраця з відділом в Дітройті.

Після звіту Контрольної Комісії і уділенню абсолюторії уступаючій Управі вибрано нову Управу у такому складі: д-р Ф. Наумик — голова, д-р І. Куйдич — орг. реф. д-р В. Кондра — вільний член. До Контрольної Комісії ввійшли: д-р Е. Гіль, д-р С. Курилас і д-р І. Павлічка.

Збори ухвалили рекомендації до розгляду на Загальних Зборах централі: змінити назву Об'єднання на „Товариство Українських Ветеринарних Лікарів в Америці", створити Комісію для опрацювання статуту, створити Комісію Студійного Фонду для тих, що хотіли б присвятитися ветеринарним студіям, і прискорити працю над виданням „Альманаху".

Подав Б. Ю.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

З Концертової Залі

КОНЦЕРТ БАРАНСЬКИХ В БОФФАЛО

Правду кажучи, ми тут в Боффало вже стужилися за доброю музикою і добрими виконавцями музичних творів. Тому добре сталося, що завдяки пароховi Всеч. о. Жукові уладжено концерт, в якому взяли участь наші славні артисти-співаки Шарльота Ордассі Баранська і Володимир Баранський. Концерт відбувся дня 19 травня ц. р. в Авдиторії св. Йоана на Блекраку. Артистка Баранська (сопран) солістка Метрополітан Опери студіювала в Будапешті на Угорщині, в Міляно в Італії і здобула славу в опері Ля Скаля в Міляно. Є вона лавреаткою інтерн. конкурсу в Женеві і здобула першу нагороду в Метрополітан Опері в Ню Йорку. Артист Баранський (бас), соліст італійської опери, студіював у Львові, у Відні і в Міляно. Є він теж лавреатом опери Ля Скаля, співав на концертах у більших містах в Італії і в березні ц. р. співав у Ню Йорку в опері Бетовена „Фіделіо".

Програма концерту була складена з вокальних творів у двох частинах, українських і чужих композиторів. В першій частині виконала Баранська дві пісні Каччіні „Амарілі" і Моцарта „Аллилуя". Вже звук перших тонів пісні переконав нас, що в особі Баранської маємо знамениту артистку з прегарним голосом і відспіванням цих пісень вона захопила слухачів. Особливо в пісні „Аллилуя" змагалася солістка переможно наріпні з пяністкою у кольоратурі і фортепіянових фіґураціях. Партію фортепіянового супроводу виконувала піяністка Пелітта Брокерт. По тім слідували дві пісні в німецькій мові Шуберта і Шумана, які виконав Баранський. Обидві пісні припали до вподоби слухачам, бо інтерпретація їх була знаменита, гарно і могутньо звучав голос соліста в мелодії Марсилієзи в сольоспіві „Обидва гренадири".

В піснях „На городі коло броду" Лисенка і „Карі очі" Бонковського солістка зворушила слухачів своєю гарною інтерпретацією. Першу частину концерту закінчили артисти відспіванням двох відомих дуетів „Де ж ти бродиш, моя доле" і „Баламуте". Цих пісень доволі відомих і часто співаних в радіо слухалося з приємністю в їх інтересній інтерпретації. Захоплена співом публіка оплескувала обильно співаків, їм вручено китиці квітів — від хору Боян і Українського Народного Дому на Блекраку.

В другій частині концерту відспівала Баранська дві пісні Людкевича „Тайна" і „Спи, дитинко моя". Особливо в другій пісні змогла солістка виказати прикмети і вальори свого прекрасного голосу. Це дійсно великий голос і дуже приємний у своїм тембрі. Далі слідували пісні „Жита" Гнатишина і „Нон піу Андрай" з опери „Ле ноцце ді Фіґаро" Моцарта, виконані Баранським. В цих піснях соліст мав змогу виказати, що своїм гарним голосом володіє дуже добре.

Незвичайно інтересний був „Ґавот" з опери „Манон" Массенета, співаний Баранською по французьки. Концерт закінчено двома довшими дуетами, а іменно дуетом з опери „Форца дель дестіно" Верді і дуетом з опери „Запорожець за Дунаєм" Артемовського. Обидві оперові партії були виконані знаменито під кожним оглядом. Солісти виказали в них всі вальори своїх гарних і могутніх голосів та рутину оперових співаків. Слухачі сприймали виконання цих творів з захопленням і нагороджували артистів оваційними оплесками.

Василь Безкоровайний

● Уряд Південно - Африканського Союзу обурився проти кол. американського кандидата на президента, Адлея Стівенсона, який заявив, що расистська політика цього уряду „приспішить день розрахунку муринів із білими". Міністер закордонних справ Південно - Африканського Союзу назвав заввагу Стівенсона, який приїхав туди з приватними відвідинами, „браком кутуазії супроти господарів і доказом поганих манер".

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 48.

	Передплата	Пожертва	Разом
М. Мельнишин, Клівленд	2.00	10.00	
М. Сорока, Филаделфія	2.00	1.00	
І. Попович, Клівленд	1.00	1.00	
М. Каліта, Лінкольн	4.00		
В. Денисюк, Мінеаполіс	4.00		
П. Кіра, Ню Йорк	3.00		
В. Ґвіннер, Мейплвуд	3.00		
Б. Миґасюк, Филаделфія	2.00		
А. Гелетий, Ню Йорк		10.00	
О. Шмеґільський, Торонто		5.00	
В. Кучкуда, Седар Ґров		4.00	
А. Коблянський, Вудлин		4.00	
М. Дутко, Бронкс		3.00	
Ю. Ляховська, Нюбурґ		3.00	
М. Дудар, Дітройт		2.50	
С. Омельченко, Ґрімсби		2.00	
В. Новаковський, Лонґ Айленд		2.00	
М. Мартиненко, Ню Йорк		2.00	
П. Нич, Ню Йорк		2.00	
Л. Зиман, Відд. 270		2.00	
А. Тенюх „ „		2.00	
В. Юрчишин, Боффало		2.00	
П. Вавро, Аліквіпа,		2.00	
Т. Турчин, Шикаґо		2.00	
М. Зінко, Клівленд		2.00	
І. Поляниця, Белфілд		2.00	
П. Ковалик, Боффало		2.00	
В. Грицик, Ню Йорк		2.00	
О. Тиж, Шикаґо		2.00	
П. Кісіль, Бруклин		2.00	
Т. Мельничук, Торонто		1.00	
Н. Чолій, Йонкерс		1.00	
С. Мисак, Відд. 270		1.00	
П. Нечете, Шикаґо		1.00	
М. Козарійчук, Шикаґо		1.00	
Д. Емче, Балтимор		1.00	
М. Скремета, Торонто		1.00	
Н. Замча, Монтреал		1.00	
А. Варчак, Бронкс		1.00	
Я. Дмитрів, Рачестер		1.00	
Т. Шпур, Вілкс-Бері		1.00	
П. Лесишин, Спрінґфілд		1.00	
М. Стоцко, Ірвінґтон		1.00	
Ю. Ткач, Голийок		1.00	
І. Кіцовський, Шикаґо		1.00	
В. Сілецький, Боффало		1.00	
В. Тарас, Мілвокі		1.00	
М. Садова, Реседа		1.00	
П. Сомик, Амстердам		1.00	
С. Островський, Відд. 270		1.00	
О. Тиравський, Шикаґо		1.00	
Б. Музика, Кензас Сіті		1.00	
Д-р Т. Парфанович, Боффало		1.00	
М. Пилипцций, Бейон		1.00	
В. Брагар, Шикаґо		1.00	
О. Мироненко, Клівленд		1.00	
Т. Скоробогатий, Лоді		1.00	
П. Жирий, Бейон		1.00	
А. Зорівська, Ансонія		1.00	
П. Галишин, Дітройт		1.00	
Г. Онисків, Дітройт		1.00	
І. Зелиско, Амстердам		1.00	
О. Чубатий, Клівленд		1.00	
Я. Лехнюк, Шикаґо		1.00	
С. Костенко, Тейлор Сентер		1.00	
В. Ніщук, Балтімор		1.00	
Е. Тимкович, Боффало		1.00	
В. Евашків, Ню Брітейн		1.00	
І. Куртяк, Елмайра Гайтс		1.00	
А. Шкільний, Филаделфія		1.00	
О. Любінський, Фарел		1.00	
М. Милович, Шикаґо		1.00	
С. Цимбала, Ст. Луїс		1.00	
І. Кузьміцький, Рокфорд		1.00	
А. Сітка, Бруклин		1.00	
І. Мартинишин, Гартфорд		1.00	
А. Шевченко, Ірвінґтон		1.00	
Я. Оленський, Сомервіл		1.00	
Я. Олексишин, Стретфорд		1.00	
В. Равлюк, Боффало		1.00	
М. Мельник, Кліфтон		1.00	
М. Бодель, Шикаґо		1.00	
В. Дмитришин, Монсей		1.00	
Е. Диґас, Дітройт		1.00	
Е. Спендак, Дітройт		1.00	
Р. Середюк, Трентон		1.00	
В. Гоц, Денвер		1.00	
Д. Михайлишин, Шикаґо		1.00	
В. Попович, Ню Йорк		1.00	
М. Гуменний, Лінден		1.00	
В. Возовик, Ню Йорк		1.00	
Н. Янов, Дітройт		1.00	
С. Боднарчук, Торонто		1.00	
А. Кривий, Стейплетон		1.00	
Р. Циктор, Елизабет		1.00	
М. Волощук, Скрентон		1.00	
Т. Задорожний, Рачестер		1.00	
І. Дутко, Бруклин		1.00	
Р. Назаревич, Шикаґо		1.00	
М. Гловяк, Айова Сіті		1.00	
М. Тимець, Шикаґо		1.00	
Г. Кушпінський, Ансонія		1.00	
І. Щерба, Боффало		1.00	
Е. Саґаш, Петерсон		1.00	
В. Годчак, Деррі		1.00	
А. Нагірний, Нешанік		1.00	
С. Косарчин, Судбурі		1.00	
В. Фронт, Істон		1.00	
К. Кульматицький, Нюарк		1.00	
В. Голик, Нюарк		1.00	
М. Улян, Ню Брітейн		1.00	
М. Долинний, Филаделфія		1.00	
К. Пелешок, Ню Йорк		1.00	
А. Дорош, Ст. Пол		1.00	
Г. Ганачівський, Шикаґо		1.00	
П. Ярема, Кензас Сіті		1.00	
Н. Грипіх, Шикаґо		1.00	
М. Ґельнер, Филаделфія		1.00	
І. Ґеба, Стейтен Айл.		1.00	
Н. Підгайний, В. Істон		1.00	
О. Підгайний, Ню Йорк		1.00	
І. Буцяк, Ню Гейвен		1.00	
А. Гончаренко, Мт. Вернон		1.00	
Разом	$ 21.00	$ 166.50	$ 187.50
Раніше проголошено	$ 6,774.25	$ 6,029.79	$12,804.04
Разом все . . .	$ 6,795.25	$ 6,196.29	$12,991.54

КОЛИ „РОБОТИ" ЗАСТУПЛЯТЬ ЛЮДЕЙ

(Закінчення зі сторони 2-ої)

навші різні китайські мури, що існували раніше між народами і країнами, то в майбутньому, при поступі технології, цей процес буде продовжуватись. Коли в 1957-му році дійшло вже до такого чуда, як спільний господарський ринок для шістьох европейських держав та Евратом, коли 80 народів світу договорюються про спільну Комісію для дослідів над атомовою енергією для мирних цілей, то в майбутньому технологія матиме ще більший вплив на міжнародні політичні взаємини, на стратегію, на відносини між людьми і народами. Поменшається шанси залізної завіси, за якою можна тримати двісті мільйонів невільників на примітивній і відсталій в порівнянні з іншими країнами світу життьовій стопі. І трудніше буде плекати ідеї на знищення та уярмлення вільного світу. І тому й з цього погляду противники дальшого поступу продукційної техніки не мають рації. Генеральний директор Міжнародної Організації праці Дейвід А. Морз виступив, як рішучий оптиміст. Вище наведено дещо з його поглядів. Вони цікаві тому, що кидають жмут світла на те невідоме, що чекає людство в майбутньому, коли почнуть діяти „електронічні мізки", коли людина вдосконалить машину до того ступня, що вона буде йому уподібнюватись. Але ніколи не стане йому рівною, бо ніяка машина не заступить творчого людського мозку.

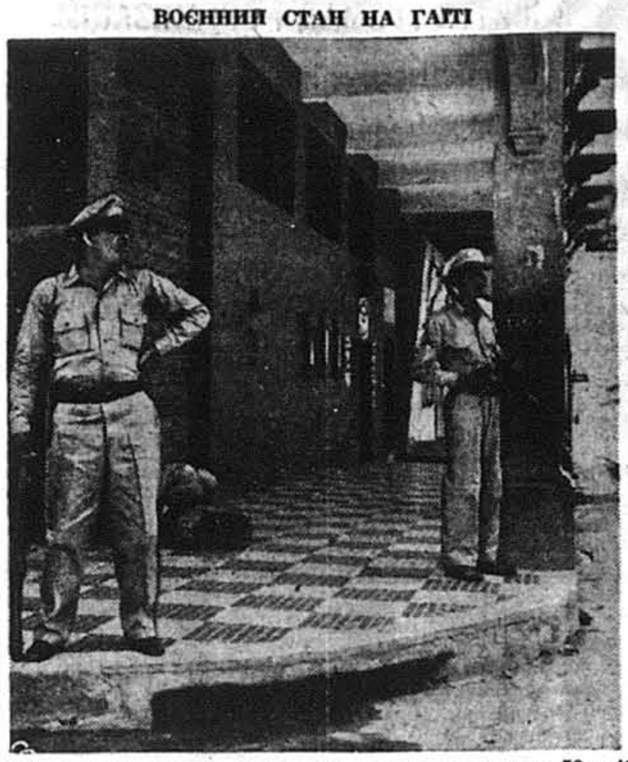
Конгресмен Фіно вимагає подавати скільксть нікотини на цигарках

Вашингтон. — Республіканський конгресмен Пол А. Фіно з Ню Йорку вніс законопроєкт про те, щоб фабриканти цигарок подавали на кожній пачці, скільки там є нікотини. Він заявив, що недавній звіт Американського Товариства для Поборювання Пістряка про причиновий зв'язок між куренням цигарок і смертністю курців спонукали його до внесення цього законопроєкту. „Ціль законопроєкту, — казав конгресмен Фіно, — це не скасування чи заборона куріння, тільки дати курцеві деяку охорону і опіку", щоб він сам вирішував, чи варто курити. У згаданому звіті стверджувалося, що кількість смертних випадків між курцями є далеко більша в порівнянні з некурцями.

Канадійський доляр коштує $1.05

Ню Йорк. — На нюйоркській біржі один канадійський доляр коштує один американський доляр і 5 центів, і такий курс нотують вже третій день, починаючи з 7-го червня. В фінансових колах пояснюють це подорожчання канадійського доляра тим, що до Канади інвестовано багато англійського капіталу з огляду на кращі господарські вигляди тієї країни в порівнянні з Великою Британією. На підвищення вартости канадійського доляра має вплив і те, що до ЗДА наплило тепер багато канадійських бондів. (Давніше канадійський доляр був на кілька центів дешевший в порівнянні з американським).

● **Індійський прем'єр Неру** заявив в імені своєму і всіх міністрів, що вони добровільно обнижують свою платню і репрезентаційні додатки на 10%. Неру й інші індійські міністри мають по $472 місячної платні, плюс додаток $105 та гаражу. Після податкових стягнень їм виплачують на руку $336 місячно.



ВОЄННИЙ СТАН НА ГАЇТІ

Після кривавих заворушень, під час яких згинуло 50 осіб і понад 200 було ранених, на острові Гаїті встановлено „спокій і лад". На фото: військові стійки, встановлені вздовж опустілої вулиці Трумана у Порто-Принс.

Короткі Вістки

● **В англійському парляменті** знялася буря, коли міністер внутрішніх справ признався, що в деяких випадках поліція застосовує підслухування приватних телефонічних розмов. Міністер запевняв, що практикується це виключно у важких кримінальних випадках, але для англійців таємниця телефонічних розмов і поштового листування — свята і непорушна.

● **Від інфлюенци**, що шаліє на Філіппінах, померло за останніх шість тижнів 1,185 осіб. Офіційно зареєстровано 473,256 випадків захворіння на цю недугу, але філіппінське міністерство здоров'я вважає, що насправді число занедужань наближилося вже до двох мільйонів. В Японії перехворіло інфлюенцою 2,500,000 осіб, але вона мала там розмірно лагідні форми, бо померло тільки 5 осіб. В Індонезії померло досі від інфлюенци 43 особи, в Індії 44, в Сінгапурі 10, на Малях 10, в Гонг-Конгу 40 і в Сіямі 11. Гострих форм прибрала інфлюенца на Формозі, де на півтора мільйона занедужань було 101 смертних випадків. У Сан Франціско побоюються, щоб епідемія цієї хвороби не перекинулась із Філіппін на американський континент.

● **81-річний західньо - німецький канцлер Конрад Аденауер**, переживав в літаку, яким прилетів до Відня в минулий четвер на тридневні відвідини, погану пригоду: коли літак вже приземлився і Аденауер встав із свого місця, раптом машина захиталась і старий канцлер сильно вдарився головою об одвірок кабіни пілота. Він вийшов із літака із закривавленою і перев'язаною головою. Його мерщій відвезли до німецької амбасади, де вже ждав викликаний лікар.

● **До Гонг Конгу** прибула з комуністичного Китаю дружина колишнього американського вояка Семюела Д. Говкінса, який після закінчення Корейської війни рішив залишитися в Китаї, але „розчарувався" і вернувся 27 лютого ц. р. Минулого року він одружився в Китаї з 24-річною московкою Танею Тарасовою, якій китайські комуністи дозволили тепер також виїхати, щоб сполучитися з своїм чоловіком, який живе в Оклагома Сіти.

● **Віктор Нікель** — американський вояк, який був наочним свідком сцени, як-то вояк Вільям Джірард застрелив 53-річну японку, Нака Сакай, буде найголовнішим свідком одначе японської прокуратури, як і оборони в процесі проти Джірарда. Часописні кореспонденти і різні приватні люди тепер надокучували Нікелеві запитами, що у виїздом його власної просьби — військова влада заборонила йому виходити з касарні.

● **Західньо - німецький уряд** відмовив у видачі віз 14-ом мадярським легкоатлетам, що хотіли прибути на міжнародні змагання у плаванні. Причини відмови не подано.

РОЗШУКИ

Пошукую ІВАНА КУКА, сина Николи Кука, зі с. Нагірці Малі, пов. Камінка Струмилова. Має знаходитися в Канаді, або в Америці. Хто знав би про нього, або він сам, проситься ласкаво голоситись на адресу:
Katherine POLEWCHAK
R. F. D. # 1
Auburn Rd., Painesville, Ohio

Пошукую ПРОЦЯ СТАРОДУБА, з села Салаші, пов. Рава Руська. Перебував у Німеччині, і виїхав, правдоподібно, до Аргентини. Маю вістку від його мами з краю. Хто знав би про нього, або він сам, прошу голоситись на поніжчу адресу:
Peter PREDZIMIRSKY
90 Oak St.
Hartford, Conn., USA
Заграничні часописи, прошу передрукувати.

Пошукую вуйка КОВАЛЕЦЯ і його брата — ІВАНА КОВАЛЕЦЬ, який до 1943 р. був у Берліні, Німеччина. Походять зі с. Тернавка, пов. Старий Самбір, Галичина. Хто знав би про них, прошу писати на адресу:
Mychajlo KOWALEC
694 Elizabeth St.
Kitchener, Ont., Canada
Заграничні часописи, прошу передрукувати.

Розшукую знайомого МИХАЙЛА ТОТОСЬ (с. Андрія), років коло 27), з Яшкової на Лемківщині. Після війни перебував в Австрії, в Тиролю, табір Лянгдек. Хто знав би про нього, або він сам, прошу ласкаво зголоситися на адресу:
СТЕФАН ХОМЯК
902 North Richmond Street
Chicago 22, Illinois

Пошукую мого брата доньку, ПАРАНЮ СИТАР, з с. Куляви, пов. Жовква. Має перебувати десь в околиці Джерзі. Пошукує тета Олена Скицко, замешкала в Брукліні. Адреса:
ОЛЕНА СКИЦКО
1507 St. Johns Pl.
Brooklyn 13, N. Y.

Батько шукає сина
ЮРІЯ ФЕДОРУКА,
з села Наквaша, біля Бродів. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситись на адресу:
Peter SERBA
828 E. 17th St.
Wilmington 2, Del.

Пошукую
МАРІЮ СТАСЮК
і брата
ІЛЬКО СТАСЮКА,
які, правдоподібно перебувають в Німеччині. Хто знав би про них, або вони самі, прошу голоситися до Анни Стасюк, прізвище по-чоловікові Клок:
Anna KLOK
2121 W. Superior St.
Chicago 12, Ill., USA
Заграничні часописи, прошу передрукувати.

Читайте українські книжки й газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ТАРЗАН, ч. 3883. Рятівник джунглів.



Показавши Тарзанові невільників племени вабулу, Боло завів його до секретної галявини. — Там, бване, ховаються ті, які втекли.

Малпоподібна була люта. Коло 50 чоловіків лежало навколо — поранені і в гарячці, жертви Ольжиної жорстокости!

В найближчих кількох днях Тарзан невтомно працював, щоб придбати харчів для табору, і, на випадок потреби, піклувався хворими.